

Рисунок 1 – Модель лідерських якостей керівника, запропонованих М. Метклафом [5]

Література

1. Грищенко І. М. Алгоритм формування та розвитку лідерства в системі місцевого самоврядування. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2016. № 4. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=965> (дата звернення: 6.11.2023).
2. Панчук А. Віталій Кім – повна біографія. 06 квітня 2022 р. URL: <https://liza.ua/stars/biografii/vitalij-kim-polnaya-biografiya/> (дата звернення: 6.11.2023).
3. Крицька І. Як бізнесмен та голова Миколаївської ОДА Віталій Кім став суперзіркою жахливої війни. *Добрий вечір, ми з України*. 17 берез. 2022. URL: <https://forbes.ua/inside/dobryi-vechir-mi-z-ukraini-ot-nikolaevskogo-biznesmena-do-sek-simvola-vouyushchey-strany-kto-takoy-vitaliy-kim-16032022-4719> (дата звернення: 6.11.2023).
4. Leadership 2050: Critical Challenges, Key Context and Emerging Trends (Building Leadership Bridges). URL: <https://www.amazon.com/exec/obidos/ASIN/1785603493/managementc09-20> (дата звернення: 6.11.2023).
5. Родак К. Хто такий Віталій Кім і чому він всім так подобається. *ZAXID.NET*. URL: https://zaxid.net/hto-takiy-vitaliy-kim-i-chomu-vin-vsivim-tak-podobayetsya_n1538236 (дата звернення: 6.11.2023).

Panchenko H. O., Associate Professor, Department of Public Administration, University of Public Service and Management Odesa Polytechnic National University (Ukraine, Odesa), annapaalex@gmail.com

Matviienko L. V., Associate Professor of the Department of Psychology, Philosophie, Social and Humanitarian Sciences, Director of Educational and Research Institute of Humanities of Admiral Makarov National University of Shipbuilding (Ukraine, Mykolaiv), matvienko_nyk@ukr.net

DEVELOPMENT OF REGIONAL LEADERSHIP IN THE CONDITIONS OF WAR IN UKRAINE: THE CASE OF MYKOLAIV REGION

The transformation of the essence of regional leadership in the Mykolaiv region has been analyzed. The contribution of Vitaly Kim as an influential regional leader of the present war time has been considered.

Keywords: region, leadership, Mykolaiv region, management elite.

УДК 796

Сокол О. В.

доцент кафедри фізичного виховання та спорту, Навчально-науковий гуманітарний інститут, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв), olgavs697@gmail.com

Вакуліна Л. М.

викладач кафедри фізичного виховання та спорту, Навчально-науковий гуманітарний інститут, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв), olgavs697@gmail.com

РОЗВИТОК ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ, СПОРТИВНІ ДОСЯГНЕННЯ НКІ–НУК

З часу створення Миколаївського кораблебудівного інституту минуло 100 років. Майже половина часу історія Миколаєва пов'язана з кораблебудівним інститутом–університетом. Університет готує фахівців із вищою освітою для суднобудівних та машинобудівних заводів Миколаєва, конструкторських бюро, інших підприємств суднобудування та машинобудування України, а також фахівців з фізичного виховання та спорту для спортивних закладів.

Ключові слова: навчально-спортивна робота, історія, етапи розвитку, підготовка кадрів.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних наукової та методичної літератури і джерел інформаційної мережі Інтернет.

Постановка проблеми. Нашим завданням є описати історію розвитку кафедри фізичного виховання МКІ та відкриття кафедри Олімпійського спорту у Гуманітарному інституті Національного університету кораблебудування ім. адмірала Макарова.

У статті описано чотири основні етапи в історії розвитку навчально-спортивної роботи у МКІ – НУК:

- перший етап (1901–1918) – організація навчального процесу, формування педагогічного колективу, створення матеріально-технічної бази;
- другий етап (1920–1930) – організація постійної навчально-методичної ради інституту, складання програм, навчальних планів, комплектації студентами та запрошення викладачів;
- третій етап (1930–2000) – формування кафедральної структури МКІ. Багато кафедр виникли

на базі спеціалізованих лабораторій та кабінетів. Закінченням цього початкового етапу формування кафедр МКІ можна вважати 1939 рік, коли затверджено перший Статут інституту, де кафедральна структура була узаконена та передбачалися спеціалізовані кафедри для навчання майбутніх інженерів та кафедра фізичного виховання;

- четвертий етап (з 2000 р.) – відкриття кафедри теоретичних основ олімпійського спорту.

У квітні 1901 року Міністерство народної освіти повідомило про «найвищий» Наказ заснувати в Миколаєві з 1 червня 1902 року Механіко-технічне училище, заняття в якому почалися у вересні цього ж року, що можна вважати прообразом інституту. У 1918 році міська дума внесла пропозицію щодо відкриття Політехнічного інституту.

В інституті, де багато молоді, велика увага приділялася фізичній культурі та спорту. Інститутські спортсмени брали участь у масових спортивних святах.

У 1940 році була утворена кафедра фізичного виховання та спорту (завідувач кафедри В. Х. Шнуров). Особливу увагу студенти та викладачі приділяли водним видам спорту. З 1935 року в інституті з'явилися яхти, моторні катери та шлюпки. На березі Південного Бугу було збудовано водноспортивну станцію МКІ.

У передвоєнні роки гордістю всього інституту була морська, 22-метрова, двоцогла, парусно-моторна яхта «Арктика» з водотоннажністю 40 т та вітрильним озброєнням Марконі. Яхта була оснащена 28 спальними місцями для команди. Як на справжньому кораблі, вона мала по бортах на шлюпбалках дві шлюпки. Яхта була побудована в майстернях інституту за кресленнями американського прототипу. В період 1937–1940 рр. яхта здійснила чотири дальні морські походи за маршрутом Миколаїв – Одеса – Севастополь – Ялта – Новоросійськ – Сочі – Батумі – Феодосія – Ялта – Одеса – Миколаїв, подолавши відстань у 1260 миль [1].

Протягом всього часу існування закладу, студенти вмiло поєднували навчання зі спортивною активністю. Активно велася спортивна робота, або, як тоді говорили, проводилися «масові оборонно-фізкультурні заходи». Серед них – пішохідний крос (190 учасників); республіканські змагання з гранатометання (156 осіб) та рукопашного бою (120 осіб), плавання в озері Іссик-Куль, альпіністські сходження в гори. Альпіністи кілька разів підіймалися на пік Пржевальського (4200 м), підкоряли інші безіменні вершини. Одну з них вони навіть назвали Пік НКІ.

Щорічно проводились спартакіади з видів спорту, в яких брали участь команди від студентських груп. Викладачі та співробітники закладу також були активними учасниками спортивного життя. Перша спартакіада викладачів інституту відбулася 1965 року. З того часу вона стала традиційною і проводиться щорічно. Змагання проходили з волейболу, настільного тенісу, стрільби, бадмінтону, шахів.

Стає популярним баскетбол. Все частіше проводяться змагання з цього виду спорту. У 1976 р. була створена баскетбольна команда НКІ. Спочатку вона грала у першій, а потім у вищій лізі. У 1976 р. баскетболісти МКІ стають кращими серед команд Всесоюзного студентського спортивного товариства «Буревісник» та у 1990 р. – чемпіоном України. Команда МКІ стала візитівкою Миколаївського кораблебудівного інституту та м. Миколаїв.

Особливо яскравою сторінкою в історії спорту інституту в 1987 р. стало перше, серед спортивних яхт, кругосвітнє 327-добове плавання на спортивній яхті «Ікар». Склад екіпажу був виключно із викладачів та співробітників НКІ.

16 грудня 1998 р. Міністр освіти та науки України М. Згуровський підписав Наказ про створення Миколаївського гуманітарного інституту (МГІ) у складі УДМТУ (нині Навчально-науковий гуманітарний інститут НУК, далі Гуманітарний інститут, або ННГІ). Першим директором МГІ став професор О. М. Дубовий. У 2001 р. в ННГІ з'явилася нова спеціальність – «Олімпійський та професійний спорт», а згодом у структурі Гуманітарного інституту було відкрито кафедру теоретичних основ олімпійського та професійного спорту (ТООПС), завідувачем якої став Л. П. Сергієнко.

За цей час кафедра ТООПС спільно з кафедрою фізичного виховання підготувала багато студентів-спортсменів (таблиця).

Спортивні досягнення студентів-спортсменів

Рік	ЗМС	МСМК	МС	КМС
2002	1	2	3	12
2012	-	6	14	15
2015	-	5	11	14
2023	-	5	24	16

Студенти-спортсмени спеціальності 017 «Фізична культура та спорт» є гордістю нашого університету, Миколаївської області та України.

Такою студенткою була Ольга Харлан. За свою спортивну кар'єру вона виграла чотири олімпійські медалі, 15 медалей чемпіонатів світу та 20 медалей чемпіонатів Європи, що є рекордом для українських фехтувальників. Також О. Харлан є чемпіонкою Європейських ігор (2015 рік) та Всесвітніх універсіад 2011 р. та 2013 р. Шестиразова Чемпіонка світу ЗМСУ Ольга Харлан – найтитлованіша українська фехтувальниця в історії незалежної України за кількістю перемог та медалей на Олімпійських іграх, чемпіонатах світу та Європи. Ольга Харлан повний кавалер ордена «За заслуги» (2008, 2012, 2013), та повний кавалер ордена княгині Ольги (2016, 2016, 2018), Лауреат Премії Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді у розбудові України (2009). 29 березня 2016 р. ім'я спортсменки було вписано у міжнародний Зал слави [5]. На Алеї зірок України відкрита іменна зірка Ольги Харлан.

Олександр Абраменко – зірка спорту України. За досягнення високих спортивних результатів (золото) на XXIII зимових Олімпійських іграх 2018 року у місті Пхьончхані (Південна Корея), за самовідданість та волю до перемоги, за утвердження міжнародного авторитету України, Олександр був нагороджений орденом «За мужність» III ступеня, Почесною відзнакою Миколаївської облдержадміністрації «Святий Миколай Чудотворець» I ступеня (2018). Відзначений званням «Городянин року – 2017» у спеціальній номінації «Слава міста». Кращий спортсмен України 2018 року. Кращий спортсмен Миколаївської області 2014, 2018, 2019 років. Срібний призер чемпіонату світу (2019) [4].

16 листопада 2018 року в Києві на спортивній алеї «Площі зірок» відкрили іменну зірку ЗМСУ Олександр Абраменку.

ЗМСУ Ігор Цветов – один із найуспішніших паралімпійців сучасної України. Ігор – дворазовий чемпіон літніх Паралімпійських ігор 2016 року, чемпіон світу 2017 р., 2019 р., 2023 р. на спринтерських дистанціях, чемпіон Європи 2018 р., 2021 р., рекордсмен світу тощо. За свої спортивні здобутки нагороджений орденом «За заслуги» II та III ступенів. Дворазовий чемпіон літніх Паралімпійських ігор 2016 року. 27 серпня 2020 року ім'я Ігоря Цветова з'явилося на алеї «Площі зірок» у Києві. Того ж дня його було нагороджено ОБСЄ медаллю II ступеня «За мир та стабільність».

Sokol O. V., Associate Professor of the Department of the Physical Education, Educational and Research Institute of Humanities of National University of Shipbuilding after Admiral Makarov (Ukraine, Mykolaiv), olgavs697@gmail.com
Vakylna L. M., Lecturer of the Department of Physical Education and Sports, Educational and Scientific Humanities Institute of the Admiral Makarov National University of Shipbuilding, (Ukraine, Mykolaiv), olgavs697@gmail.com

DEVELOPMENT OF PHYSICAL EDUCATION, PROFESSIONAL SPORTS, SPORTS ACHIEVEMENTS OF NKI-NUK

100 years have passed since the shipbuilding institute was established. Almost half of the history of Mykolaiv is connected with the shipbuilding institute-university. The university prepares specialists with higher education for shipbuilding and machine-building plants of Mykolaiv, design offices, other shipbuilding and machine-building enterprises of Ukraine, as well as specialists in physical education and sports for sports institutions.

Keywords: educational and sports work, history, stages of development, personnel training.

Висновки. За ці роки університет став кузницею кадрів для всіх видів сучасного виробництва, наукових кадрів для фундаментальних та регіональних досліджень і сьогодні загалом впливає на успішний розвиток.

Діяльність університету багатогранна, вона включає організацію навчального процесу, навчально-методичну, науково-дослідну, навчально-виховну та спортивну роботу.

У будь-якому закладі вищої освіти організація навчального процесу та рівень навчально-методичної роботи визначають якість підготовки фахівців, тому потребують особливої уваги.

Література

1. Богза Н. Ф. Бібліотечна справа на Миколаївщині. *Миколаївщина: шляхами тисячоліть*. Миколаїв: ТОВ ВІД, 2007.
2. Бойченко В. П. Миколаївщина в історії України: книга для читання з краєзнавства. Ч. 1 / ред. Н. М. Огренич; упоряд. В. П. Бойченко. Миколаїв: МОІПО, 2009. 256 с.
3. *IPC – Paralympics News, Sports and Results*. URL: https://www.paralympic.org/static/info/rio-2016/eng/zb/engzb_athletics-athlete-profile-n1177015-tsvietov-igor.htm (дата звернення: 19.10.2023).
4. АБРАМЕНКО Олександр – Athlete Information. *Homepage*. URL: <https://www.fis-ski.com/DB/general/athlete-biography.html?sectorcode=FS&competitorid=103567> (date of access: 19.10.2023).
5. Харлан Ольга Геннадіївна. *LB.ua*. URL: https://lb.ua/file/person/3764_harlan_olga_gennadiivna.html (дата звернення: 19.10.2023).